

Projekti Škole u bolnici, veljača 2025.

15. veljače - MEĐUNARODNI DAN DJECE
OBOLJELE OD MALIGNIH BOLESTI

15. veljače je datum sa posebnim mjestom u našim srcima. Tog dana obilježavamo **Međunarodni dan djece oboljele od malignih bolesti**. Obilježava se u cijelom svijetu s namjerom podizanja svijesti javnosti i boljeg razumijevanja poteškoća s kojima se susreću djeca oboljela od raka i njihove obitelji. Svrha obilježavanja ovog dana je informirati javnost o problemima najmlađih bolesnika, prikupiti sredstva za njihovo liječenje, ali i rad lokalnih roditeljskih udruga. Međunarodni simbol borbe protiv raka među djecom je **zlatna vrpca**. Njome se želi ukazati koliko je dječji život dragocjen te nas podsjetiti na male heroje koji se svakodnevno bore protiv ovih bolesti.

Udruga Krijesnica pomaže djeci oboljeloj od malignih bolesti i njihovim obiteljima kroz provedbu programa psihosocijalne podrške i osnaživanja, senzibilizacije javnosti, zagovaranja i lobiranja, a uz pomoć volontera, na temelju iskustva mladih liječenih od malignih bolesti i njihovih roditelja te stručne javnosti. Njihova knjiga **Priče koje pomažu** od velike je pomoći djeci koja se trenutno liječe na odjelu ali i van njega. Upravo smo iz nje izdvojili nekoliko inspirativnih istinitih priča koje smo pročitali djeci koja su trenutno na odjelu.

Ćitirajući riječi Mihaela Sirovinca započeli smo naše čitanja.

„Kada upoznaš nekoga tko je već prošao tim putem, s kim možeš porazgovarati o svemu što te muči (primjerice o pretragama, tretmanima, mučninama, strahu, boli i ostalim emocijama kroz koje prolaziš u bolničkom krevetu) osjetiš jedno olakšanje u sebi, dobiješ motivaciju za

nastavak i ozdravljenje jer vidiš da je netko prošao kroz to što ti trenutno prolaziš te da ćeš kroz neko vrijeme i ti biti opet nasmijan, veseo, živjeti svoj život izvan bolničkog kreveta.“

Mihael Sirovinac

Priča Barbare Vukas

Barbara Vukas

Priče koje pomažu 3

Za moju prvu bolest akutnu limfocitnu leukemiju, roditelji su saznali iz neolag opozeljeg stanja - velike modrice na koljenu i nalaza krvne slike iz doma zdravija na otoku Rabu, a ja sam saznala na neki svoj, specifičan način. Nikad zapravo nisam razgovarala sa svojinom o tome što se to sad meni događa ni zašto sam na onkologiji, jednostavno sam nekako postigla puzzle u veliku sliku i dobila odgovor. Za drugu dijagnozu, povratak u likovni i ličnu moždinu, zapravo sam znala i prije nego što je došao nalaz, nekako sam znala da je to to, ali su moji roditelji, prije nego što su mi „službeno“ mogli reći da su naši strahovi potvrđeni, za pomoć potražili psihijatricu koja je u to vrijeme bila u bolnici da mi na određen i smiren, kontroliran način objasni situaciju povrata. Smatram da je najveću ulogu, budući da sam tad imala skoro 12 godina i da sam znala što me čeka, odigrala iskrenost i ljubav roditelja i da od djece ne treba skrivati ono što ih boježno čeka. Djeca u većini situacija znaju, odnosno znamo kad roditelji tebe nešto zataškaju, a to čini situaciju dodatno napetom jer nas uplasi pomisao da je to nešto još gore nego što možemo zamisliti kad skrivaju od nas. Također mislim da se ta istina koju djeci idete reći kao medicinski djelatnik ili roditelj može uljepšati i da ona ne mora biti krvavo i brutalno iskrena. Istina može biti i lijepo zapakirana u celofan. Tako ćete na kraju imati i odnos od poverenja, uspostavljen između vas i djeteta, ali i manje traumatizirano dijete za budućnost.

Koliko god pokušavali uljepšati boravak u bolnici, činjenica je da on nikada nije lijeko iako zna imati svojih lijepih trenutaka. Za vrijeme oba liječenja, uz mnogo popratnih, imala sam diva vrlo neprolazna, specifična straha - strah od noći i lumbalnih punkcija.

Strah od noći uglavnom je bio potaknut time što sam u noći prvi put završila na onkologiji pa me tako cijelo vrijeme pratio jezik osjećaj da se sve loše događa noću, a strah od lumbalne punkcije zapravo je bio realan strah od one punkcije likovna koja bi uslovo sijedila.

Svako liječenje, svaka dijagnoza i svaka osoba (pa čak i one s najbližim dijagnozama, isthodina i shemama) vrlo su vrlo različiti, no zajedničko im je to da nijedno liječenje nije lakao, ali mogu reći da mi je prvo liječenje bilo psihiki puno lakše za odraditi pa me tako puno više strahova, strepnji i briga pratilo za vrijeme onog drugog koje je i samo po sebi bilo dosta drugačije.

Kako bih si olakšala ionako tešku situaciju, voljela sam misli skrenuti maštanjem o budućnosti, knjigama i glazbom koji su mi služili kao bijeg od stvarnosti i poveznica s nekim ljepšim svijetom, ali najskrenije rečeno, kao i mnoge druge klinice na deltametazonima, najviše me veselila hrana.

Čim završila na onkologiji ljudi krenu imati onaj pogled sažaljenja, no oni koji su ti najbliži vrlo brzo će ga izgubiti jer će vidjeti koliko si jak/jaka, čak i onda kad misliš da nisi. Neka dobra stvar u tome svemu je što ti roditelji krenu popuštati na puno načina, a ona manje dobra je što ćeš možda izgubiti kontakt i način komunikacije s kolegama/prijateljima koji si osad imao/la, ali to je sasvim u redu. Bolest i specifične situacije poput ove u neku ruku u društvenom smislu jako dobro posluže svrsi da se ljudi olo tebe „profitoraju“ i da samo oni pravi, vrijedni tvoje energije ostanu.

Svaki novi roditelj i svako novo dijete na onkologiji (na sreću i nesreću) nađe one koji su na tom mjestu bili prije mjesec ili godinu, uopće nije važno. Paanta je da je netko to već prije prošao i može ti dati savršen savjet kako se riješiti aft, mučnina, zavora, kako ubrzo rast kose nakon kemoterapija ili kako na prirodan način skidati visoke naličje jetrenih.

Vrlo iskren savjet - za gljivice u ustima i mukozitis najbolji prijelaz je propolis (kao trenutno rješenje) koje će ti umrtviti dio jezika/usta da možeš jesti ili spavati dok su „muckalice“ i čaj od kadulje dugotrajna rješenja koja bi se trebala koristiti neko vrijeme kako bi se vidjeli rezultati.

„Kasasti mozak“ česta je pojava zbunjenosti i nemogućnosti fokusiranja na npr. čitanje ili neki „umni“ posao koji zahtijeva puno energije od tvog mozga za koju ti puno ljudi zapravo ni ne kažu, nego za njega saznaš kasnije, ali ne brini! To je posve normalna pojava za koju, nažalost, (barem ja) nisam našla lijek. Jednostavno mora proći s vremenom.

Bolovi u tijelu od određenih kemoterapija također su jako česti iako te na prvu uplašite (također su prolazni) i ono čime ih možeš ublažavati su tablete protiv bolova, ali i fizioterapija koja bi trebala pomoći tvojim mišićima, tetivama i kosima da lakše podnesu sve to i da se dovoljno gibaju i time smanje bol. (A za mnoge druge popratne probleme sigurno će ti dobar savjet dati netko od veterana onkologije)

Ne mogu izdvojiti jedan period u kojem sam bila „najzrebnija“ jer želim biti iskrena, ali mogu govoriti o određenim trenucima u kojima sam bila sretnija nego inače. Za vrijeme liječenja shvašiš koliko te i kao dijete, i kao tinejdzera vesele male stvari za koje nisi mogao ni vjerovati kao npr. svježe pečene lignje sa zara koje zasmrde cijeli odjel, ali tebi baš savršeno sjednu nakon cijele pizze i porcije čevapa (crne stori), tjeđan koji te puste doma, a da u njemu ne dobieš temperaturu. U neke veće trenutke radosti ubrojila bih putovanja koja sam dočevala, a koja su bila rjeđio i vedra s oluzom na moje naličje, ali pred kraj liječenja, kad se moje stanje već stabiliziralo i kad bih imala veće pauze između terapija, jako bih uživala u putovanjima „makar“ i manjim izletima na neka mala mjesta u prirodi.

S roditeljima nikad nemaš prekretnicu u odnosu jer su oni cijelo vrijeme uz tebe i ne dobiev te kao drugu osobu 24 sata kasnije nakon što uđeš u remisiju i zauvijek izđeš iz bolnice, ali s kolegama iz škole to nije baš tako. Osobno sam imala dosta težak povratak u društvo koje je već bio formirano, budući da sam izivala od trećeg do sedmog razreda, ali u ono sve što sam dobila u duhovnom smislu apsolutno nadilazi ono što sam izgubila u fizičkom.

Mislim da će vam svatko s vremenom odmakom od pet ili više godina reći da ga je bolest promijenila najbolje. Kroz bolest shvašiš koliko si jak/a i koliko su neke druge brige kojima se svakodnevno zaokupljamo male i nevažne. Počneš uvlačiti prave vrijednosti u životu i to iskustvo provjetanja nikad te ne prestane pratiti.

Bolest mi je pokazala moje granice radosti, tuđe boli i snage, ali je u meni aktivirala i dar pisanja uz koji se danas identificiram i smatram da bez iskustva bolesti ne bih bila ista osoba. Imala bih možda manje strahova i malo jače kosti, ali ono sve što sam dobila u duhovnom smislu apsolutno nadilazi ono što sam izgubila u fizičkom.

Priča Erika Matića

Priče koje pomažu 5

Enk Matić

Svoju sam dijagnozu otkrio noć prije nego mi ju je doktor osobno rekao. Naime, myserjuci programe na TV-u naišao sam na dokumentarac, o meni tada nepoznatom dječaku koji je bitao mravčan s protetom noge kako bi pokazao svijetu da nada uvijek postoji. Riječ je o Terryju Foxu. Odmah nakon gledanja, usput sam se kao i svaki čovjek na Google i potražio njegovo ime. Tu sam po prvi put video i upoznao se s osteosarkomom. Gledao sam simptome bolesti i doslovno se u svakom pronašao, nakon čega sam u školu pokazivao sve te podatke roditeljima u nadi da će me oni nekako utješiti. Drugi dan u bolnici, roditelji su otišli u liječnikov ured da otkriju dijagnozu dok sam ja nestrpljivo čekao u hodniku. U jednom trenutku izlazi liječnik van i govori mi kako su mu roditelji sve rekli i da sam znam od čega bolujem. Misljenja sam da, bez obzira na dob, svaki pacijent mora znati istinu kako bi tu priču mogao čim prije i lakše prebiti.

Boravak u bolnici nije mi toliko teško pao, bez obzira na sve komplikacije i muke kroz koje sam prolazio. Razlog tome vjerojatno je u potpori i pomoći svih dragih ljudi koji su se brinuli o meni. Osobije svih bolnica bilo je za svaku pohvalu, stoga nisam imao potrebu brinuti se, već sam se trudilo ostati pozitivan u glavi. Ipak ne mogu reći da mi nije bilo teško u nekim trenucima, najviše zbog nedostatka obitelji i prijatelja. To se najviše osjetilo na početku liječenja. Kasnije se na sve nekako naviknes i više ti nije toliko čudno jer stvoriš toliko predivnih veza s ljudima koji su u istoj muci kao i ti pa ti oni postanu nova obitelj, novi prijatelji. U najtežim trenucima samo bi mi razgovor s bliskim osobama uspio popraviti dan (roditeljima, prijateljima, med. sestrama...).

U početku je ponašanje svih u najmanju ruku čudno. Ljudi ne znaju što je to, kako se trebaju ponašati itd... Maskar na lice tada je bila riječ, stoga su nas svi gledali čudno, ljepšati od nas, kao da mi možemo njih zaraditi, a ne suprotno. Obitelj je s druge strane to normalnije shvaćala. Ipak su znali što im je činiti i kako se brinuti o meni. Roditelji pogotovo majka pazila je na svaku strnicu kako bi mi olakšala taj period i spriječila bilo kakvu zarazu što je nekada bilo i smiješno zbog količine truda koje je ulagala. Osobije bolnice zapravo je bilo jedno društvo koje nas je prihvatilo kao normalne osobe. Svi su bili spremni pomoći u svakom trenutku, a opet nisu gledali na nas s nekom posebnom vrstom sažaljenja koje smo pronalazili u drugim ljudima, što mi je u jednu ruku dalo snage za dalje.

Moje je mišljenje da doktori najbolje znaju kako nam mogu pomoći stoga sam se uvijek držao njihovih uputa i vjerovao da će mi tako stvarno biti bolje. Sve što nas je zanimalo mogli smo njih jednostavno pitati. Najrežniji dani možda su i oni posljednji, kad je u glavi sve toliko vedro i pozitivno da i zadnja kemoterapija više nema utjecaja na naše raspoloženje.

Iznenadujuće dobro, svi su me dočekali raširenih ruku i sa suzama u očima. Radosnicama naravno. Ipak, možda je najgora stvar da tada vidiš što je zapravo bio uz tebe cijelo vrijeme, a tko je bio tu samo kad mu je nešto trebalo.

Mislim da je na većinu nas jednako djelovala. Promijenili ti se pogled na život, stari problemi više nisu važni, ovi su novi tako maleni da se na njih ni ne obazireš. O sebi naučiš koliko si zapravo snažan i koliko je, glavna, važna u životu. Pozitivan pogled na život jedini je način uspjeha.

Čudno za reći, ali da. Naučio sam nešto o vrijednosti života, što mi dandanas puno pomaže. Zdrava osoba nikad neće moći vidjeti svijet našim očima, razlučiti je li nešto stvarno od tolike važnosti i vrijednosti.

NE ZABORAVI
POMAGATI

Priča Lucije Dorotić

Priče koje pomažu 8

Lucija Dorotić

Kada sam saznala da imam tumor na mozgu, imala sam 15 godina i do tada sam se već susrela s riječima tumor rak i slično. Naravno, većina priča koje sam do tada čula o osobama koje su imale rak, nisu bile pozitivne. No imala sam sreću u tome što imam pozitivnu narav i inačicu sam. Odlučila sam da jedan glioblastom neće biti nešto što će me spriječiti da živim svoj život.

Dijagnozu sam saznala od mame i taj trenutak ne pamtim kao lijep trenutak jer je mama plakala i nije se uspjela suzdržati. No svedjeto, je sam rekla: „Ja cu to pobijediti. Nema drugog!“ tako smo krenule zajedno u borbu protiv glioblastoma. Mama je bila moja najveća podrška, cijelo je liječenje bilo uz mene i hranila me pozitivnim mislima.

Tijekom liječenja bilo mi je najteže to što se nisam mogla družiti s prijateljima, kako bih to činila da nemam dijagnozu. Nisam mogla odmah oti u školu, izlaziti i slično.

Što se tiče povratka u školu, kolege i prijatelji bili su puni podrške i vrlo znatčejni, ali im je razrednica rekla da me ne smiju ništa pitati, tako da na prv, nisu pokazali interes za moju bolest i stanje, ali nakon nastave smo na kavi otvoreno razgovarali o tome.

Boluje kemoterapije i ostale simptome liječenja nekima bih da sam podnijela stočki. Sosnula sam zube i prošla što sam proći morala. U glavi sam razriješla to, znala sam za što se borim i što moram proći da bih ozdravila.

Nisam imala neki „poseban tretman“ u obitelji. Naravno da je došlo do promjene prioriteta, npr. kod moje majke i mojih je sestrama to ponekad smetalo, ali nekako sam svađe i preprike povezala i činjenicom da smo u to vrijeme sve tri bile tnejdžerice.

Dok sam ležala u bolnici najteže mi je pala odvojenost od drugih ljudi. Bila sam li sama u sobi ili s jednom djevojkom koje baš nije voljela razgovarati. Bilo mi je dosadno i nedostajalo mi je društvo. U posjetu mi je dolazila mama i navečer bi je zamjenila moja baka. Tada je u to vrijeme bio u misli, jer je vojno lice, dobro je dopust samo u vrijeme prve kemoterapije i tada je dolazio i on pa su se mama i on izmjenjivali.

Jako mi je bilo na žilve kad su me profesori trebali drugačije od ostalih učenika.

Kako me je bolest promijenila, ne znam, jer ne znam kakva bih bila da je nisam imala. Mogu reći da život djelim na dva dijela, prije bolesti i poslije bolesti. Mislim da možda više cijenim život, u smislu, trudim se raditi ono što volim i ono što je dobro za mene.

Svakako bi rekla da mi je bolest donijela neke dobre stvari. Boje prepoznajem prave prijatelje, bolje pronalazim stvari koje su dobre za mene i slično.

NE ZABORAVI
POMAGATI

Priča Mihaela Sirovinca

Mihael Severina

Priče koje pomažu II

Nakon dužeg perioda osjećaja slabosti, nemogućnosti dužeg hoda, bijedila, izostanaka s nastave, otišao sam kod doktorice po aspirinicu, nisam ni spio, a već je pitala kako to izgleda i jesam li dobro. Odmah je naslutila i poslala me na obradu u bolnicu. Nakon nekoliko dana, doktorica u bolnici propila mi je da imam bolest krvi i da tu morati duže biti na liječenju, bez detalja. Nisam to smatrao nekim težim oblikom bolesti pa se nisam ni prestrašio. Imao sam prijatelja koji je imao leukemiju i samo ga duže nije bilo kod kuće i u školi i to mi je bilo u glavi da se ne brinem. Dobro je da nisam znao detalje bolesti i liječenja jer smatram da bi to negativno psihofizički djelovalo na mene, samo bih se brinuo.

Kako je vrijeme odmicalo, kada vidis i iskusis posljedice liječenja, počinješ se brinuti i to utječe na sve. Prvi omer izgubio je borbu, nedio s kime si 24 sata dnevno mjesec dana, u patnji i bolovima i izgubi život, to ostavlja trag. Volja za životom te napušta. Zato je važno ne zatvoriti se u sebe. Razgovarao sam i šalio se sa sestrama na odjelu i to mi je puno pomoglo. Isto kao i igranje i zafrikavanje s drugom djecom i prijateljima koji su se lijecili. Kada možeš s nekim pričati o svemu što se prolazi na liječenju, pretrage, nuspojave kemoterapije, puno lakše mi je bilo.

Tek sada shvaćam ulogu roditelja i koliko su oni morali izdržati sve informacije i muke, a da na njima ne vidiš da je nešto loše. Svaki dan s njima i uvijek je bila zafrikavanja, prenosi mi informacije, poklone od drugih. Da sam na njima vidio strah i brigu, mislim da bi me to jako oslabilo. Cijelo društvo mi se stalno javljalo i obavještavalo me o svemu što je bilo od velike pomoći, kada znaš da se imaš kamo vratiti, a ne da si osjećan od svega izvan bolničkog kreveta.

Bolove i strahove najlakše je podnijeti ako popričaš s nekim o tome, pogotovo ako znaš da su i drugi to prošli. Najtežnji su dani tijekom liječenja oni kada nakon terapije odeš na par dana doma i makneš se iz bolničkog kreveta. Kada sam dobio novi laptop i mobilni, sreći nije bilo kraja!

Nakon kraja liječenja, svi su oprezno prilazili, pazili na mene, bili su od velike pomoći pošto sam imao dosta komplikacija nakon transplantacije koštane srži. Vidis koliko je važna obitelj, koji su prijatelji uz tebe i na koga se možeš osloniti.

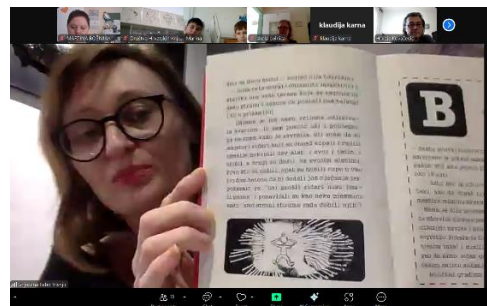
Kao dijete, tinejžer, misliš da sve znaš, nisi svjestan kako se život može promijeniti, koliko se moraš sam izboriti za nešto, voditi borbu koje neće ništa drugi umjesto tebe. Iskustvo liječenja i borbe s malignom bolešću okrone tvoje razmišljanje i pogled na sve. Sada više pazim na svaki svoj korak, promislim prije svega, pazim na sebe, imam više empatije prema drugima i razumijevanja. Otkriješ koliko je roditeljski teret i koliko podnose za djecu, žrtvuju se i bore. Otkriješ i o vezama s prijateljima, fitiras ih jer shvatiš što će stvarno biti uz tebe kada ti je potrebno.

Takvo iskustvo koje nosiš, može te povući sa sobom ili odabereš iskoristiti ga za nešto bolje. Tako sam i ja, naučio sam cijeniti male stvari, cijeniti prijatelje koje imam. Tako sam i ušao u Kriješnicu gdje sam upoznao još mnogo mladih ljudi s takvim iskustvom, što mi je bila velika podrška i usmjerilo me na novi put u životu. Posjetio sam mnogo mjesta, zemlje, iskustvo puno toga novoga. S drugima otmislijevam kako pomoći samome sebi i drugima koji to prolaze i naučio sam koliko je važno dati barem mali dio sebe, a nekom te znači puno. A toge ne bi bilo da nije bilo bolesti...

NE ZARUKAVATI
S POKRETNOSTI

PROJEKT „TRIBINA U GOSTIMA“

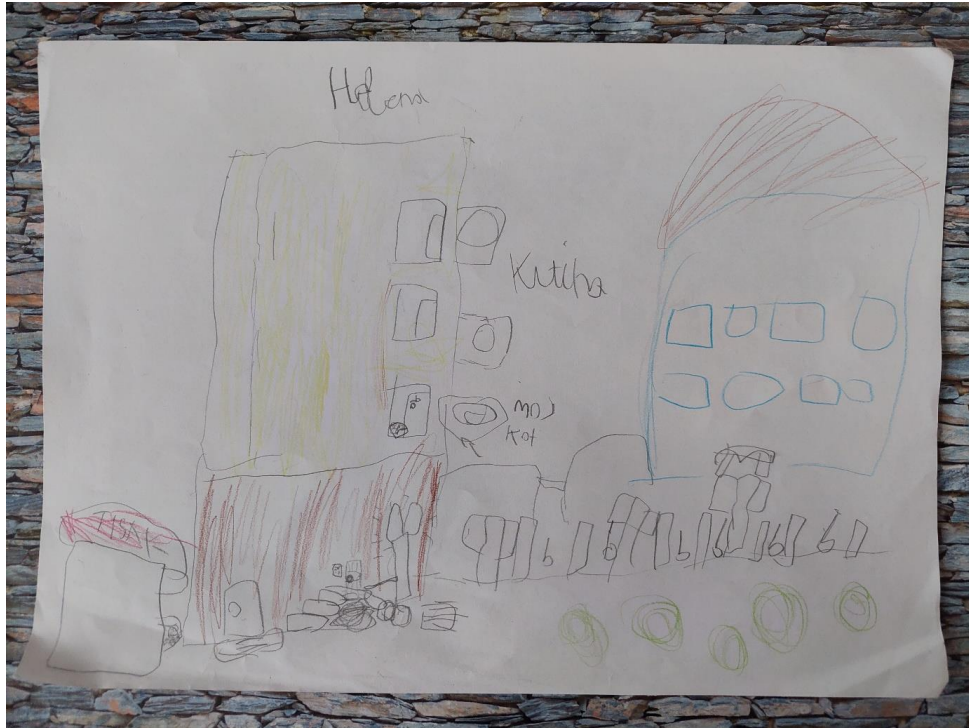
5. veljače 2025. u sklopu projekta „*Tribina u gostima*“ u suradnji s književnikom i našim dragim prijateljem Hrvojem Kovačevićem učenici Škole u bolnici imali su priliku upoznati i družiti se s književnicom Snježanom Babić Višnjic koja je na zanimljiv način predstavila sebe i svoj rad.

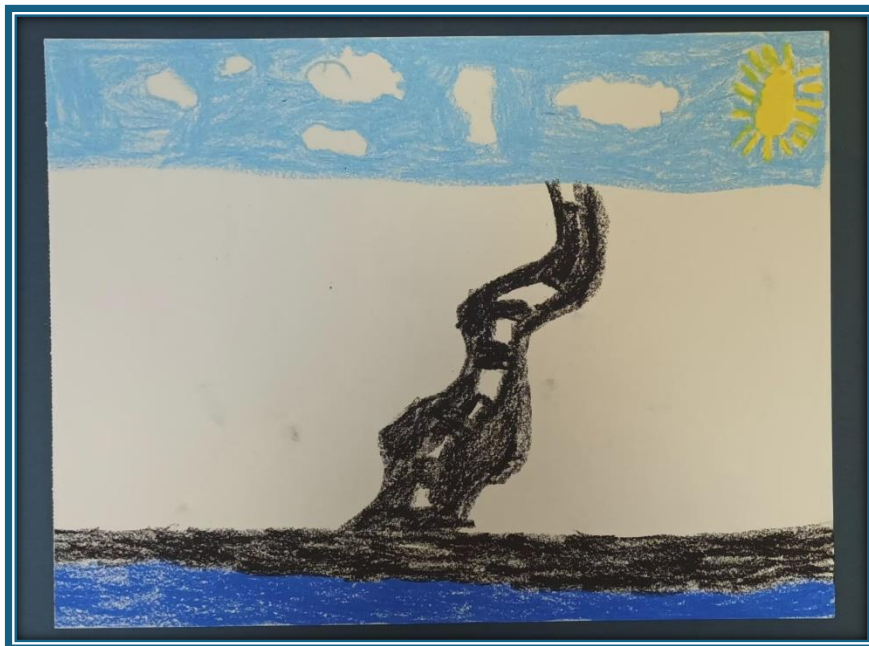

Razglednice moga kraja

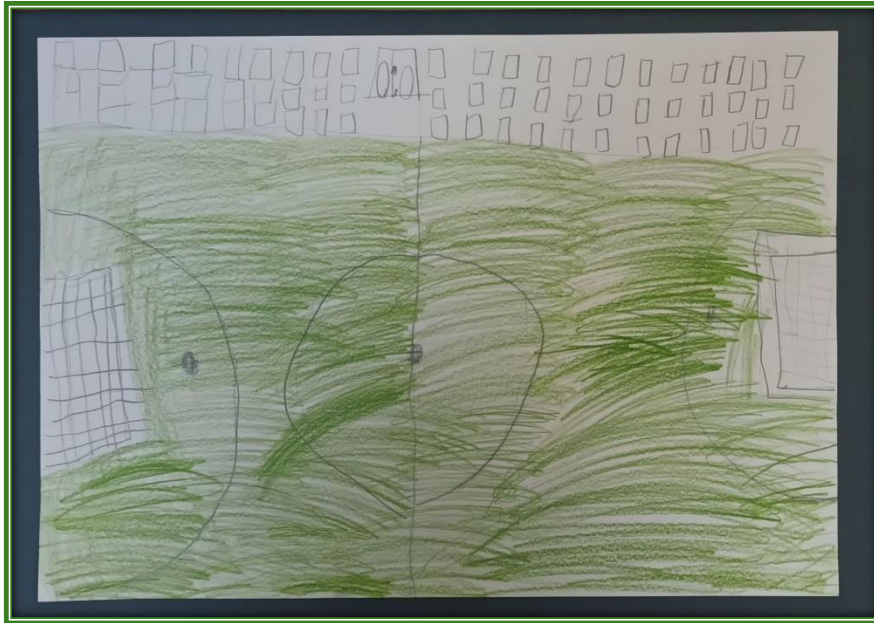
Razredna nastava

H.B., 4. razred, Kutina

Lovre S., 4. raz. – Murter

Rafael Ž., 3. raz. – Zagreb

Hrvatski jezik i Glazbena kultura

Projekt Škole u bolnici Razglednice moga kraja – Varaždin, učenica Bianca, 8. razred
Projekt smo ostvarili u sklopu izvannastvnih aktivnosti iz Glazbene kulture Orkestar i
Hrvatskoga jezika Piši - čitaj - stvaraj.

Upoznajemo svijet – Dominikanska Republika

Razredna nastava

U Dominikanskoj Republici od doba kolonijalnih vremena održavaju se karnevali. Zabave se slavile tijekom Carnestolanda odnosno tri dana prije Pepelnice. Slično kao i u Hrvatskoj na karnevalima u Dominikanskoj Republici ima se što vidjeti i uživati. Potaknuti karnevalskim vremenom i učenici su izrađivali maske za karnevalsko vrijeme.

ZOH

LARIMAR

DRAGI KAMEN DOMINIKANSKE REPUBLIKE

Pored brojnih zanimljivosti koje smo pročitali o ovoj prekrasnoj državi ono što nam je posebno bilo zanimljivo je priča o rijetkom i prekrasnom kristalu imena **LARIMAR**.

Putem interneta odlučili smo pronaći informacije o Larimaru. Na samom početku odgledali smo kratak informativni film - <https://www.youtube.com/watch?v=EaAHJsGMcoM>. Ono što je najzanimljivije je da ga možemo naći samo u Dominikanskoj Republici.

Larimar je poludragi kamen s mutno bijelim i plavim koji odražavaju njegovo karipsko podrijetlo. Prikladno, nadimci za larimara uključuju: Dragulj Kariba, Atlanditski kamen, Stefilijin kamen, Delfinov kamen, Kamen sirene... Ovaj željni dragulj dolazi samo iz Dominikanske Republike i jedan je od najrjeđih dragulja na Zemlji. S obzirom na rijetkost larimara, prekrasne boje i kulturnu povijest, zauzima mjesto u 10 najboljih dragih kamena svih vremena.

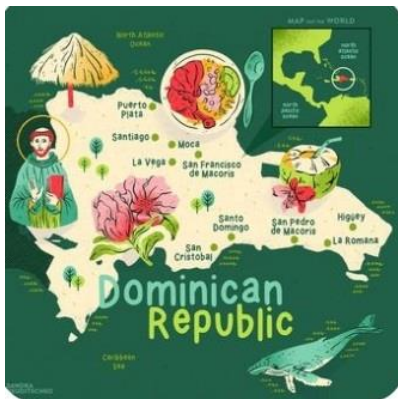
Specifična lokacija Larimara je na Hispanioli, prvom otoku na koji je Kristofer Kolumbo pristao na svom putovanju 1492. godine. Prije Kolumba, domorodački narod Taíno vjerojatno je stoljećima znao za larimar. Tragično, Kolumbo i drugi Španjolci izbrisali su većinu stanovništva Taína, a neki izvori procjenjuju da ih je 85 posto nestalo do 1514. Još jedan Španjolac, otac Miguel Domingo Fuertes Loren, šetao je obalom i naletio na jedinstvenu plavu stijenu. Mještani su mu rekli da je ovo kamenje dar iz oceana. Zatražio je dopuštenje vlade da više traži i počne rudariti, ali oni su odbili zahtjev. Konačno, prvo službeno otkriće larimara dogodilo se 1974. godine.

Draguljar iz Santo Dominga, Miguel Méndez, zajedno s volonterom Mirovnog korpusa Normalom Rillingom pronašao glavno ležište larimara u unutrašnjosti u planinskom lancu Bahoruco. Ovo mjesto je postalo rudnik *Los Chupaderos*. Prvo ime za larimar bilo je *Travelina*, a nakon toga mu dao naziv po svojoj kćeri Larissi i španjolskom izrazu za more – mar.

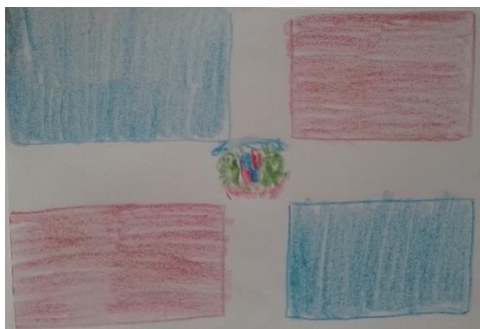

KDBZ

Učenik 4.razreda istraživao je na internetu Dominikansku Republiku, državu u Karipskom moru koja na kopnu graniči samo s Haitijem. Glavni i najveći grad je Santa Domingo, a jezici kojima se govori su španjolski, kreolski i francuski. Zanimljivo je da se tu nalazi Pico Duarte, najviši karipski vrh te na -46 m jezero Enriquillo, najniža točka na Karibima. Poznat je zaljev Samana kao mjesto gdje se dolaze pariti grbavi kitovi za vrijeme zimskih mjeseci. Mnogobrojni turisti dolaze istraživati prirodne ljepote, a najveselije je u veljači kada zavlada karnevalsko slavlje. Na ulicama se tada mogu vidjeti kostimirane povorke uz zvukove tradicionalne glazbe i plesa.

Zastava

Tradicionalna maska